

ADHD-foreningen • Afasiforbundet i Norge • Autismeforeningen i Norge • Cerebral Parese-foreningen • Dysleksiforbundet i Norge • Forbundet Tenner og Helse
• Foreningen for Blødere i Norge • Foreningen for Fragilt X- Syndrom • Foreningen for Hjertesjyke barn • Foreningen for Kroniske Smertepasienter • Foreningen
for Muskelsjyke • Foreningen for Søvnsjydommer • Hørselshemmedes Landsforbund • Interesseforeningen for LMBB syndrom • Kliniefelterforeningen
i Norge • Landsforeningen for kombinert syns-og hørselshemmede/døvblinde • Landsforbundet for Utviklingshemmede og Pårørende • Landsforeningen
Alopecia Areata • Landsforeningen for hjerte- og lungesjyke • Landsforeningen for Huntingtons Sjydom • Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte
• Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri • Landsforeningen for Trafikkskadde i Norge • Landsforeningen mot Fordøyselssjydommer • Leverforeningen
• Marfanforeningen • Mental Helse Norge • Momentum • Morbus Addisons Forening • Multipel Sklerose Forbundet i Norge • Norges Astma -og Allergiforbund
• Norges Diabetesforbund • Norges Døveforbund • Norges Fibromyalgi Forbund • Norges Myalgisk Encefalopati Forening • Norges Migreneforbund • Norges
Parkinsonforbund • NORILCO • Norsk Kraniofacial Forening • Norsk Celiakiforening • Norsk Dysmeliforening • Norsk Epilepsiforbund • Norsk Forening for
Analatesi • Norsk Forening for Cystisk Fibrose • Norsk Forening for Ehlers-Danios Sjydom • Norsk Lymfødemedforening • Norsk Forening for Nevrofibromatose
• Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta • Norsk forening for Tuberøs Sklerose • Norsk Hemokromatoseforbund • Norsk Immunsviktforening • Norsk
Interesseforening for Kortvokste • Norsk Interesseforening for Stamme • Norsk Keratoseforening • Norsk Landsforening for Laryngektomerte • Norsk Tourette
Forening • Norsk Porfyriforening • Norsk Psoriasisforbund • Norsk Revmatikerforbund • Norsk Thyreoideaforbund • Prostatakrefteforeningen (PROFO)
• Ryggforeningen i Norge • Rådgivning om spiseforstyrrelser • Ryggmargsbrokk- og Hydrocephalusforeningen • Støtteforening for Kreftsjyke Barn • Turner
Syndrom Foreningen i Norge • Foreningen for Eloverfølsomme • Landsforeningen for Overvektige • Norsk Forbund for Svaksynte

Samferdselsdepartementet

Att: Fredrik Birk-Arnesen/

Signe Hovbrenner

Pb 8010 Dep

0030 Oslo

Vårt arkiv:

B09-BTL010

Vår fil:

402

Saksbeh:

Berit Therese Larsen

Oslo, 23. mars 2009

Høring om forskrift om universell utforming av rullende materiell til jernbane

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) er paraplyorganisasjon for 70 ulike organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke, med til sammen 330 000 medlemmer. Mange av våre medlemmer opplever utfordringer når de skal reise med tog, og mange av disse kan reduseres hvis togene er universelt utformet. Vi er derfor glad for at det nå kommer en forskrift om universell utforming av rullende materiell til jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane. Dette er våre innspill til forskriften.

Begreper og definisjoner

FFO har tidligere overfor Samferdselsdepartementet påpekt at begreper og definisjoner som brukes om funksjonshemmede og kronisk syke ofte er upresise og til tider misvisende, og heller ikke i dette dokumentet har departementet fått dette riktig. FFO tror det skyldes oversettelsen av innholdet i begrepet PRM – persons with reduced mobility. Man oversetter "reduced mobility" til "bevegelseshemmet", noe som innskrenker forståelsen til kun én gruppe funksjonshemmede. Begrepet PRM brukes internasjonalt mer variert og innebærer en bredere forståelse av grupper som opplever problemer i reisesituasjon.

FFO vil understreke at universell utforming er tilrettelegging for alle grupper funksjonshemmede og kronisk syke, og disse deles vanligvis i hovedgruppene bevegelseshemmede, orienteringshemmede og miljøhemmede. FFO er opptatt av at forskriften ivaretar alle innenfor disse gruppene; blinde, svaksynte, hørselshemmede, døve, personer med forståelsesvansker, utviklingshemmede, personer med kognitive skader, rullestolbrukere, hjerte- og lungesjyke, revmatikere, astmatikere og personer som av andre årsaker har problemer med å bevege seg over en viss avstand.

Vi foreslår at man under punkt 2.2 Definisjon av "bevegelseshemmede personer" bytter ut begrepet 'bevegelseshemmede' med 'funksjonshemmede og kronisk syke', som er mer dekkende. Det er jo åpenbart at hørselshemmede og synshemmede ikke er bevegelseshemmede, men funksjonshemmede. I tillegg vil vi påpeke at gruppen miljøhemmede ikke er tatt med i den ellers omfattende listen over grupper som har

spesielle behov. Dette er mennesker med astma, allergier og intoleranser som reagerer på ulike stoffer i miljøet. Godt inn klima og materialvalg er viktig for denne gruppen, samt begrenset adgang for dyr. Vi ser at forskriften går lenger enn Technical Specifications on interoperability - Persons with Reduced Mobility (TSI-PRM) på dette området, og stiller krav om adskilt seksjon for allergikere, der dyr ikke har adgang. Det er positivt.

Forslaget til forskrift

Det ser i forslaget til forskrift ut til at universell utforming er ivarett på nytt materiell og når eksisterende materiell skal ha en vesentlig oppgradering skal tilfredsstillende de samme krav, med visse unntak (se § 3 pkt 2). FFO mener det bør foreligge en tidsplan for oppgradering av eksisterende materiell.

FFO viser til tidligere innspill om TSI-PRM fra 2008, der vi påpeker at den på noen områder skisserer løsninger for tilgjengelighet, og ikke universell utforming. TSI-PRM er innført som forskrift. Forslaget til forskrift som nå er på høring, forskrift om universell utforming av rullende materiell til jernbane, er en forskrift under diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og Jernbaneloven, og har krav om universell utforming. Den går således lenger enn TSI-PRM der denne kommer til kort. Det gjelder eksempelvis innstigning og krav om at innganger skal tilrettelegges for trinnfri innstigning tilpasset standard plattformhøyde på 760 mm over skinnetopp. Et annet eksempel er det vi har nevnt om egne avlukkede områder for allergikere.

FFOs vurdering

Slik FFO vurderer det, gir det foreliggende forslaget gode beskrivelser på løsninger som vil gi funksjonshemmede og kronisk syke bedre tilgjengelighet til tog, tunnelbane, sporvogn og bybane. Forskriften viser til TSI-PRM, som er svært detaljert, og ligger på et nivå mellom forskrift og standard. Den har mange tekniske spesifikasjoner, men på enkelte områder gir den likevel ikke gode nok beskrivelser av løsninger.

FFO imøteser derfor europeisk standard for universell utforming av jernbanemateriell, som er under utarbeidelse. Når den er klar, må den legges til grunn for utforming av rullende materiell for jernbane også her hjemme. Det er viktig for FFO å understreke at selv om det kommer en standard for universell utforming av togmateriell, må det fortsatt stilles krav om brukermedvirkning i alle nyinnkjøp og ombygginger av rullende materiell for jernbane. FFOs erfaring etter å ha medvirket i prosessen rundt NSBs nye tog, er at det er mange detaljer som skal på plass, og det er nesten ikke mulig å få beskrivelser av alt i standarder og forskrifter.

Det er et stort arbeid å overskue om alle viktige krav i forhold til universell utforming er ivarett i TSI-PRM og i forslaget til forskrift om universell utforming for rullende materiell. Ut fra det FFO er i stand til å vurdere, ser det tilfredsstillende ut på de fleste områder. Vi ser kun to punkter som mangler, nemlig krav om teleslynge og utvendig høyttaler på sporvogn. Teleslynge er et viktig punkt for hørselshemmede, og FFO ønsker at krav om teleslynge skal inn i forskriften. Vi viser til at vi har fått gjennomslag for teleslynge i NSBs nye togsett som kommer i drift fra 2012. Når det gjelder utvendig høyttaler, er dette en utvendig høyttaler som kan brukes til å

varsle hvilken trikk det er som kommer. Dette er viktig informasjon for synshemmede og sentralt der det ikke er annonsering med lyd på holdeplass/stasjon (gjelder trikk og buss).

Vi vil ellers vise til høringsuttalelser fra våre medlemsorganisasjoner Norges Blindforbund og Hørselshemmedes Landsforbund.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Liv Arum
Generalsekretær